

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea din București
1.2. Facultatea	Istorie
1.3. Departamentul	Istorie Antică, Arheologie și Istoria Artei
1.4. Domeniul de studii	ISTORIE
1.5. Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6. Programul de studii	ISTORIE

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Introducere în istoria antică universală. Grecia antică. Configurații culturale și politice în epoca arhaică						
2.2. Titularul activităților de curs	Conf.dr. Alexandra Lițu						
2.3. Titularul activităților de seminar	Conf.dr. Alexandra Lițu						
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	Evaluare pe parcurs	2.7. Regimul disciplinei	DOB

3. Timpul total estimat

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	3.2. Din care Curs	2	3.3. Seminar	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	3.5. Din care Curs	28	3.6. Seminar	14
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
Pregătire seminare/ laborator, teme, referate, portofolii și eseuri					8
Tutorat					
Alte activități					
3.7. Total ore de studiu individual					58
3.8. Total ore pe semestru					100
3.9. Număr de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	Dezirabil – lectură în limba engleză sau altă limbă străină

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Se va constitui și clasă virtuală pe Microsoft Teams
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Se va constitui și clasă virtuală pe Microsoft Teams

6. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul/absolventul descrie și clasifică conceptele fundamentale și terminologia specifică privind evenimentele și fenomenele istorice în funcție de epocă și spațiu. Studentul/absolventul poate dezvolta concepte și teorii noi, utilizează analiza riguroasă a surselor primare și secundare, interpretarea critică a acestora, formularea ipotezelor testabile și validarea lor prin dovezi istorice, cunoaște literatura de specialitate.
Aptitudini	Studentul/absolventul aplică conceptele istorice și utilizează terminologia potrivită pentru analizarea evenimentelor și contextelor specifice, din perspectiva temporală și geografică. Studentul/absolventul formulează argumente solide, utilizând o metodologie specifică studiului istoric.
Responsabilitate și autonomie	Studentul/absolventul formulează interpretări argumentate ale fenomenelor istorice, folosind în mod adecvat terminologia de specialitate. Studentul/absolventul formulează interpretări argumentate ale fenomenelor istorice, folosind în mod adecvat metodologia de specialitate.

7. Conținuturi

7.1 Curs Temele de curs pot suferi permutări în funcție de evoluția discuțiilor și de nivelul de cunoștințe al studenților. Materiale de curs și seminar, precum și informațiile relevante, vor fi postate în grupul dedicat de pe Microsoft Teams.	Metode de predare	Observații
Tema 1 Obiectul cursului. Definiții ale conceptului de <i>polis</i> . Ce este cetățenia? Cronologie și geografie. Sursele utilizate și problematici specifice surselor.	Expunere-mijloace digitale, comentariu de surse, interacțiune cu studenții	
Tema 2 Structuri de putere la sfârșitul epocii bronzului. Creta și Micene. Micenienii în Mediterana Epocii Bronzului. Colapsul de sistem.		
Tema 3 Dark Age. Invazia doriană (întoarcerea Herakliziilor) vs popoarele mării. Monumentul de la Toumba. Necropole și așezări. Reconfigurarea relațiilor sociale și a structurilor de putere.		
Tema 4 Homer. Composition in performance vs literacy. <i>Aed</i> -ul, stăpânitor de adevăr. Istoricitatea războiului troian. Societate eroică și societate divină la Homer. Hesiod.		
Tema5 Nașterea cetății. Ipoteze moderne despre nașterea cetății : sanctuare și teritoriu, necropole, cultul eroilor, definirea cetățeniei. Inventarea alfabetului și primele inscripții. Reforma hoplitică? Alternative la cetate și atenocentrismul.		
Tema 6 Nașterea cetății. Colonizarea în Marea Mediterană și Marea Neagră, arheologie și reprezentare scrisă. Metropole și colonii. Ionia și Miletul arhaic. Corinthul arhaic. Eubeea arhaică.		
Tema 7 Nașterea cetății. Crize, reforme și reformatori. Atena arhaică. Solon, reforme și producție literară.		

Sparta arhaică. Licurg.		
Tema 8 Tiranii și tirania-spectacolul autorității personale.		
Tema 9 Producțiile și experimentele cetății: spațiul urban și teritoriul, amenajări sacre, ceramica, arhitectura și sculptura, producții intelectuale, sanctuarele panelenice, Jocurile panelenice.		
Tema 10 Stiluri de viață: aristocrații în cetate. Valori și comportamente. Jocuri, război, vânătoare, banchet. Orientalizare, elenizare, hibridizare, mediteraneizare.		
Tema 11 Construcția ateniană. Clisthene la Atena. Isonomia. Epimenides, Kylon, Solon-tiranie-tiranoctoni-Clisthene. Problematizare: cetățenie și timocrație, cetățenie și isonomie. <i>Stasis</i> . Experimente politice, instituții, reprezentări și valori civice la Atena. Reformularea spațiului și a timpului. Construcția și reconstrucția trecutului în perioadele clasică și elenistică.		
Tema 12 Războaiele medice. Mitologia ateniană a războaielor medice vs. surse persane.		
BIBLIOGRAFIE (bibliografia obligatorie în bold; la curs, minim 2 la alegere/4):		
Evaluare eliminatorie		
Gehrke, H-J, <i>Alexandru cel Mare</i>, București, 2011. Mossé, Cl, <i>Procesul lui Socrate</i>, București, 2001. Maffre, J-J, <i>Secolul lui Pericle</i>, București, Corint, 2004.		
Curs		
Boardman, J., <i>Grecii de peste mări. Colonizarea greacă și comerțul timpuriu</i>, București, 1988. Cartledge, P., <i>Spartanii</i>, București, 2019. Cline, E., 1177 BC-<i>The Year Civilization Collapsed</i>. PrincetonUP, 2015 (/conferință filmată youtube). Cline, E., <i>The Trojan War: A Very Short Introduction</i>, Oxford, 2013. Connor, W.R., „Tribes, Festivals and processions. Civic Ceremonial and Political Manipulation in Archaic Greece”, <i>JHS</i>, 107, 1984-50. Latacz, J., <i>Troy and Homer: Towards a Solution of an Old Mystery</i>, Oxford, 2004. Svenbro, J., <i>Phrasikleia: Antropologia lecturii în Grecia antică</i>, București, 2004. Polignac, Fr. de, <i>Cults, Territory, and the Origins of the Greek City-State</i>, Chicago, 1995. Vernant, J-P, <i>Originile gândirii grecești</i>, București, 1995. Vernant, J-P, <i>Mit și gândire în Grecia antică: studii de psihologie istorică</i>, București, 1995.		
Lucrări generale (vor fi indicate punctual câteva pagini de citit în funcție de temă)		
Hall, J.M., <i>A History of the Archaic Greek World ca. 1200-479 BCE</i>, Wiley Blackwell, 2014². Raaflaub, K.A., van Wees, H. ed., <i>A Companion to Archaic Greece</i>, Blackwell Publishing, 2009. Shapiro, H.A. ed., <i>The Cambridge Companion to Archaic Greece</i>, CUP, 2009.		
7.2 Seminar/laborator		Observații
Temele de seminar pot suferi permutări în funcție de evoluția discuțiilor		
Tema 1 Seminar introductiv. Exerciții de comentariu de surse literare și vizuale. Probleme de interpretare puse de surse- exemplificare <i>Dezbaterea persă</i> (Herodot)	Interactivă, prezentări multimedia	
Tema 2 Griffin warrior. Analizia surselor arheologice.		

Tema 3 Homer – comentariu de sursa (schimbul de daruri, etica eroică, dueluri, natura puterii în societatea eroică, elemente care prefigurează instituțiile polis-ului, aedul). Hesiod (mitul lui Prometeu ; configurarea Pantheon-ului). Imnii homerice (probleme de cronologie).		
Tema 4 Surse despre colonizare. Fondarea Cyrenei. Herodot ca sursa istorică.		
Tema 5 Legislatori, reformatori și tirani. Surse literare și epigrafice despre instituțiile cetății.		
Tema 6-7 Cultură scrisă și materială arhaică		

BIBLIOGRAFIE (obligatorie în bold):

Surse vizuale, scrise-Homer, Herodot (selecție)

Detienne, M., *Stăpânitorii de adevăr în Grecia arhaică*, București, 1996.

Detienne, M. și Vernant, J.P., *Vicleșugurile inteligenței. Metis la greci*, București, 1999.

Donlan, W. (1993): “Duelling with Gifts in the ‘Iliad’: As the Audience Saw It”, *Colby Quarterly*, 29, 3, 155-172.

(<https://digitalcommons.colby.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2970&context=cq>)

Vidal-Naquet, P., „Valori mitice și religioase ale pământului și sacrificiului în Odissea” în *Vânătorul negru. Forme de gândire și forme de societate în lumea greacă*, București, 1985, 47-79.

Whitley, J., „Social Diversity in Dark Age Greece”, *The Annual of the British School at Athens*, 86, 1991, 341-365.

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentul operează cu surse și informații de natură diferită și învață să le analizeze și să le coreleze în mod critic. Studentul învață să construiască un discurs argumentat. Studentul se inițiază în problematicile specifice studiului Greciei arhaice.

9. Evaluare

Tip de activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
9.4. Curs	Prezența minimă: 70% -cunoaștere adecvată a cronologiei, geografiei, temelor specifice	Verificare - lucrare scrisă eliminatorie 1h în ultima săptămână din noiembrie - lucrare scrisă 1 h în ultima săptămână din decembrie (materia de curs și seminar până la Homer inclusiv) - lucrare scrisă 1	Admis/respins la evaluarea eliminatorie 40% 40%

		h în ultima săptămână din ianuarie (restul materiei de curs și seminar) Nota minimă 5 la fiecare dintre cele două lucrări de curs și seminar	
9.5. Seminar	Prezența minimă: 70% -analiza pertinentă a surselor, cunoașterea temelor și problematicilor evidențiate	- fișe de seminar pe model dat-de alcătuit în timpul fiecărui seminar și predate online după sfârșitul acestuia – pentru alcăturirea lor corectă se pot obține până la 2 puncte care se adaugă la nota minim 5 obținută la fiecare dintre cele 2 lucrări scrise notate	20 %
Standard minimum de performanță	cunoașterea surselor; analiză la nivel elementar		

Data Completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
29.09.2025		
Data avizării în departament	01.10.2025	Semnătura Directorului de Departament